

nega jezika, marveč skoraj zgolj govorico pisateljeve lastne silne individualnosti. Dikcija stavkov in grupacija dejanja se pri njem gomili, čudovito zapleta. Beseda pri njem podi besedo in rije, vrta, koplje v strašne prepade ali pa se v opojnem poletu vznša v neznane duševne in kozmične višine. Ves njegov slog kaže, da je umetnik pisal naglo. Ali tudi on je mnogo delal ob svojem umetnostnem izrazu, ki je v vsej svoji zamotanosti in kaotičnosti čudovito adekvaten s preživljanji njega in človeških osebnosti, nastopajočih v njega delih.

Dostojevskega leposlovje je neizmerno razširilo sfere umetnosti. Tolikšne umetniške latitudo ni svet poznal pred njim. Od najpreprostejših občutkov do najkompliciranejših duševnih procesov, od elementarnih nagonov do demoničnih, mističnih, ekstatičnih, vizionarnih povečav, do najglobljih duševnih prepadov, do tja, kjer «mistični strah» diha v človeka, je prodrła Dostojevskega umetnost, od organskega, preko mehničnega in racionalnega do podzavestnega. Vse, po čemer je nedavni simbolizem programsko stremil, je ta ruski umetnik genijalno presumiral, pred Nietzschejem in Strindbergom ter Maeterlinckom. Najvišja in največja pa je in ostane njegova občudovanja vredna osebnost, ki je živela, v mukah trpela tisočere nagone, se vzpenjala nakvišku v stremljenjih, iskanjih, tavanjih, slutnjah in mislih ter jih objektivirala v čudovitih likih, boreč se ž njimi kakor Bog z vragom — vse v svrhu odrešitve človeka v znamenju človečanstva, bratstva in ljubezni, v znamenju opravičbe dobrote in odpuščanja in blažilne pokore, v znamenju «vsečloveka», čigar najmogočnejšo vtelesitev predstavlja ta vélíki Slovan.

Tine Debeljak / Ljubavne

Ti

Kot skozi brušen kristal
siješ vame skozi noč:
vse sanje so v mavričnih lučih.
O, do jutra blestiš se mi v duši
in noči živim le iz tebe, draga ...
A ti mi skopo meriš dan,
kot ura peščena mi šteješ besede:
padajo zrnca, zrnca svetla,
iztečejo se ... in ure ne obrneš —
še čezenj povezneš temno dlan.
O, kot da si v duši ustavila čas:
ne teče ... ne čutim ga ... zame je umrl, draga ...